ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘ. 37.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν Ἑλλάδι δρ. 10 — ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. χρ. 12.
Ἡ συνδρομὴ εἶναι προπληρωτέα ἐτησίως ἢ καθ' ἑξαμηνίαν εἰς δύο ἴσας δόσεις.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
Ἐν ὁδῷ Μουσῶν ἀριθ. 6.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπ. 20.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — *11 Νοεμβρίου 1884.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΛΤΙΟΥ: Πανεπιστημιακά.—Ἔργα καὶ ἡμέραι.—Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.—Ἕτερον ἀποσπασμάτιον ἐκ τῆς Φιλολογικῆς παραδόξων συναγωγῆς. — Ἡμερολόγιον. — Ἑβδομάς. — Ἀπαντήσεις ἄνευ ἐρωτήσεων. — Πνευματικαὶ ἀσκήσεις. — Ἀλληλογραφία.

ΦΥΛΛΟΥ: Σύγχρονοι ἐπιφανεῖς Ἕλληνες· Β'. Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης (τέλος).—Ὁ ἐν Ῥωμουνίᾳ μισελληνισμός, ὑπὸ Παναγιώτου Πανᾶ.— Αἱ κινούμεναι τράπεζαι Α'. — Οἱ ἀλληλοφαγωθέντες ἐν τῷ Βορείῳ Πόλῳ (συνέχεια). — Ὁ συνταγματάρχης, ἀμερικανικὸν διήγημα (συνέχεια).

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον δημοσιευθήσεται ἡ βιογραφία τοῦ κορυφαίου τῶν Ἑλλήνων δημοκρατικῶν, τοῦ ῥιζοσπάστου **Ἰωσὴφ Μομφερράτου**.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ[1]

Α'.

Φοιτηταί. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν τῷ 1883 ἀνῆλθεν εἰς 2600, ἐνῷ κατὰ τὴν πρώτην δεκαετηρίδα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του ἀνήρχετο εἰς 300. Κατὰ τὸ τέλος τῆς δευτέρας δεκαετηρίδος ὁ ἀριθμὸς ηὔξησε μέχρι 500, κατὰ δὲ τὸ τέλος τῆς τρίτης δεκαετηρίδος ὑπερέβη τοὺς 1,200. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς τετάρτης δεκαετηρίδος ἡ ἐνιαυσία αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν προέβη καταπληκτικῶς· οὕτω π. χ. τῷ 1877 ὑπῆρχον φοιτηταὶ 1645, τῷ 1879 1825, τῷ 1880 1900, τῷ 1881 2030, τῷ 1882 2100.

Ἐκ τῶν 655 νέων φοιτητῶν τῶν κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1882—1883 ἐγγραφέντων 507 μὲν ὡρμῶντο ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, 144 ἐκ τῆς δούλης καὶ 4 ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς ἤτοι 1 ἐξ Ἰταλίας, 1 ἐκ Πολωνίας, 1 ἐκ Ῥουμανίας καὶ 1 ἐξ Ἀμερικῆς. Καὶ εἰς μὲν τὴν Θεολογικὴν ἐνεγράφησαν 6, εἰς τὴν Νομικὴν 343, εἰς τὴν Ἰατρικὴν 172, εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν 123 καὶ εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον 11.

Ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῶν διαφόρων σχολῶν ἐξητάσθησαν 342 (9 ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ, ἐν τῇ φιλοσοφικῇ, ἐν μὲν τῷ φιλολογικῷ τμήματι 30, ἐν τῷ μαθηματικῷ 3, ἐν τῷ φυσικῷ 4, ἐν τῷ φαρμακευτικῷ σχολείῳ 3, ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ 157 καὶ ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ 132) Ἐκ τῶν 342 τούτων 335 ἔλαβον πτυχίον καὶ 7 ἀπερρίφθησαν (3 ἐν τῇ φιλολογίᾳ 1 ἐν τῇ νομικῇ καὶ 3 ἐν τῇ ἰατρικῇ).

Ἀπὸ τῆς 14 Ἀπριλίου 1837 ὅτε συνέστη τὸ Πανεπιστήμιον μέχρι τέλους τοῦ Αὐγούστου 1883 ἐμαθήτευσαν ἐν ὅλῳ 11,283 φοιτηταί, ἐξ ὧν ἐν μὲν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ 360, ἐν τῇ νομικῇ 4,730, ἐν τῇ ἰατρικῇ 3,600, ἐν τῇ φιλοσοφικῇ 2,130 καὶ ἐν τῷ φαρμακευτικῷ σχολείῳ 473· καὶ κατὰ μὲν τὰς πρώτας δεκαετηρίδας ἐπλεόναζον οἱ ἰατροὶ κατὰ τὴν τρίτην οἱ νομικοί, ἀπὸ δὲ τῆς τετάρτης αἱ δύο αὗται σχολαὶ τείνουσιν εἰς ἰσότητα· κατὰ τὰς ἀρχὰς ὅμως τῆς πέμπτης δεκαετηρίδος ἡ ὑπεροχὴ ἀνῆκε πάλιν τοῖς νομικοῖς.

Ἐκ τῶν 11,283 ἐγγραφέντων φοιτητῶν 4,310 μόνον ἔλαβον πτυχία, ἐγένοντο δὲ λύται τῆς Θεολογίας 46, διδάκτορες τῆς νομικῆς 1375 καὶ τελειοδίδακτοι 509, διδάκτορες τῆς ἰατρικῆς 1800, διδάκτορες τῆς φιλοσοφίας 178 καὶ τελειοδίδακτοι 82, καὶ φαρμακοποιοὶ 330.

Προσεχῶς θέλομεν παράσχει τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν καὶ ἄλλας τινὰς πληροφορίας.

1. Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ ἄρτι δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως κ. Π. Γ. Κυριακοῦ τόμου ἐκ σελ. 324, περιέχοντος τὰ κατὰ τὴν 44ην πρυτανείαν (1882—1883) πεπραγμένα.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐν τινι ἐφημερίδι κατεχωρίσθη ἀρθρίδιόν τι «ἡ Ἑβδομὰς καὶ ὁ κ. Τρικούπης», ἐν ᾧ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ γράφων παρατηρεῖ τῇ «Ἑβδομάδι», ὅτι «*σύγχρονοι ἐπιφανεῖς Ἕλληνες οὔτε ὑπάρχουν, οὔτε δύνανται πιθανὸν νὰ ὑπάρξωσιν*».

Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διαφωνήσωμεν.

Καθ' ἡμᾶς, πλὴν τῶν ἤδη βιογραφηθέντων, οἱ γηραιοὶ ῥιζοσπάσται **Ἰωσὴφ Μομφερράτος** καὶ **Ἠλίας Ζερβός**, ὁ ἀγωνιστὴς **Εὐστράτιος Πέσσας**, οἱ ἱεράρχαι **Βρυέννιος** καὶ **Ἰωακεὶμ Γ'**. οἱ **Μάρκος Ῥενιέρης** καὶ **Ἀλέξανδρος Ῥαγκαβῆς**, οἱ **Παῦλος Καλλιγᾶς** καὶ **Πέτρος Παπαρρηγόπουλος** οἱ **Κωνσταντῖνος Κόντος** καὶ **Στέφανος Κουμανούδης**, οἱ **Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος** καὶ **Ἰωάννης Σοῦτζος** καὶ ἄλλοι, εἶνε **σύγχρονοι ἐπιφανεῖς Ἕλληνες**.

Ἂν ὁ ἀρθρογράφος Κύριος, ὁ «*ἔχων τὴν παρηγορίαν*» ὅτι πολλάκις εἶπεν ἀληθείας χρησίμους, ὁ ἔχων τελείαν γνῶσιν «*τοῦ ξένου ἀξιωματικοῦ*(!) *κόσμου, τοῦ μεγάλου λεγομένου παρ' ἡμῖν* (!) *κόσμου*» θεωρεῖ τοὺς ἀνωτέρω ὀνομασθέντας ἄνδρας μικρούς, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τοῦ μικροῦ κόσμου τοὺς θεωροῦμεν μεγάλους!

Πόθεν δὲ Συριανός τις ἐν τῇ «Νέᾳ Ἐφημερίδι», μετριοφρονέστατα ὑπογραφόμενος '*Εκεῖνος* ἐξήγαγεν, ὅτι θέλομεν δημοσιεύσει τὰς βιογραφίας *πάντων τῶν πολιτευομένων*, τιτλοφοροῦντες τούτους ἐπιφανεῖς;

Ἂς μάθωσιν οἱ Κύριοι οὗτοι, ὅτι ἡ παρ' ἡμῖν τάσις τοῦ γελοιοποιεῖν πᾶσαν εὐγενῆ ἰδέαν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν θέλει ἐπιτύχει· τοῦτο δὲ δὲν ὀφείλεται, ἴσως, οὔτε εἰς ἡμᾶς, οὔτε εἰς τοὺς ἀξιοτίμους συνεργάτας μας, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν ὑπέροχον θέσιν τῶν *ἐπιφανῶν μας ἀνδρῶν*.

Ἐλάβομεν τὸ ἑξῆς δελτάριον:

Δευτέρα, ὥρα 8 1]2 π. μ.

«Ἡ Πολιτικὴ ἀπόχρωσις τοῦ Κυρίου Σωτηροπούλου μετὰ τῶν φίλων του, δὲν ὀνομάζεται ὡς γράφετε ἐν τῷ χθεσινῷ δελτίῳ τῆς Ἑβδομάδος, ἀλλ' εἶναι καὶ γνωρίζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα «φιλελεύθεροι» φαίνεται δὲ ὅτι οἱ Δηλιγιανισταὶ λαμβάνουν τὸ ὄνομα «Συνταγματικοὶ» διότι ὑπὸ τὸ ὄνομα Συνταγματικὸς βιογραφεῖ τις τὸν ἀρχηγὸν τοῦτον, ὥστε μετὰ τῶν ἀναμορφωτῶν, ἔχομεν: Συνταγματικούς, Ἀναμορφωτὰς καὶ Φιλελευθέρους. ΕΥΑΝΘΗΣ»

Ταῦτα πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ὁ «Μένανδρος» τοῦ κυρίου Ταβουλάρη ὑπέστη ἐν Σμύρνῃ δεινὸν *καῦμα*.

Ἀλλὰ καὶ ἡ φιλόμουσος Σμύρνη ἐστερήθη τοῦ μεγίστου, μετὰ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ, θεάτρου ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Τὸ καὶν θέατρον ἐκτίσθη πρὸ 22 ἐτῶν· μέχρι τοῦ 1860 ἐχρησίμευεν ὡς θέατρον εἰς ὃ πρὸ 40 ἐτῶν συνεκεντροῦτο πᾶσα ἡ Σμυρναϊκὴ φιλομουσία, τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Εὐτέρπη», ὅπερ ἤδη χρησιμεύει ὡς τυπογραφεῖον τῇ καλῇ συναδέλφῳ '*Αμαλθείᾳ*.

Εὐτυχεῖς ἡμεῖς οἱ μὴ ἔχοντες οὐδὲν ἄξιον λόγου θέατρον οὐτινος νὰ φοβηθῶμεν τὴν πυρπόλησιν!

Ὁ φιλόξενος σύλλογος *Παρνασσὸς* ἤνοιξε τὰς αἰθούσας του εἰς τι πρωτοφανὲς ὄντως θέαμα.

Ὁ ἱεραπόστολος δόκτωρ Σέμερβιλ ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀγγλιστὶ καὶ διὰ διερμηνέως· κατὰ τὰ διαλείμματα ἄλλος τις Κύριος ἐξετέλεσε τοὺς θρησκευτικοὺς ἐκείνους ὕμνους τοὺς τοσοῦτον συγκινοῦντας! τὰ ἑλληνικὰ πλήθη.

Ἀξιέπαινος ὄντως εἶνε ὁ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ζῆλος τοῦ γηραιοῦ δόκτορος, παρ' ἡμῖν ὅμως εἶνε τόσον ἀσύνηθες τὸ πρᾶγμα, ὥστε ἐκ τῶν μὴ μεμυημένων περί τίνος πρόκειται ἄλλοι, ἀκούοντες ἐξῴθεν, ὑπέθετον ὅτι γίνονται πειράματα τελειοποιήσεώς τινος τοῦ φωνογράφου εἰς ὃν ὁμιλεῖς Ἀγγλιστὶ καὶ σοῦ ἀπαντᾷ Ἑλληνιστί, καὶ ἄλλοι, ἐπειδὴ ὁ διερμηνεὺς πολλάκις ἔκαμνε ζωηρότερα σχήματα τοῦ ὑποβολέως, ὅτι χάριν ψυχαγωγίας τῶν μελῶν παίζεται τὸ παιγνίδι τῶν ἀπόκρεων, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *ἱεροκήρυκας*.

Ταῦτα ὅμως δὲν δύνανται νὰ ἐλαττώσωσι τὸν σεβασμὸν τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν αἰδέσιμον δόκτορα, οὔτινος ἡ ἀπαράμιλλος ῥητορικὴ δεινότης καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς δύνανται ν' ἀποδείξωσι, πόσον ὑψοῦται ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἐμπνέεται ὑπ' ἀληθοῦς θρησκευτικοῦ αἰσθήματος.

Ἔκτακτος διανοητικὴ ἀνάπτυξις παρετηρήθη κατ' αὐτὰς εἰς τοὺς ἵππους πυροβολαρχίας τινος διελθούσης πρό τινος ἐξ Αἰγίου. . . Ὡς λέγουσιν, ἅμα ἱππικόμος τις ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδα εὐθὺς οἱ ἵπποι συνεκεντροῦντο περὶ αὐτόν, ἂν δὲ ὑπαξιωματικός τις ἐσολοίκιζε εἰς πρόσταγμά τι ἐχρεμέτιζον εἰρωνικῶς.

Τὰ μέχρι τινὸς ἀνεξήγητα θεωρούμενα φαινόμενα ταῦτα ἐξήγησαν οἱ «Σημερινοὶ Καιροὶ» τοῦ Αἰγίου εἰς τὸ φύλλον τῆς 30 Ὀκτωβρίου, πληροφορήσαντες ἡμᾶς ὅτι οἱ ἐν λόγῳ *λόγιοι ἵπποι* ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐσταυλίσθησαν εἰς τὸ ὡραῖον δημοτικὸν σχολεῖον τοῦ Αἰγίου τὸ μερίμνῃ τοῦ στρατηγοῦ Δ. Μελετοπούλου δημάρχου ποτε ἱδρυθέν, πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ ὁποίου ὁ Δῆμος ἐδαπάνησε πρό τινος 9 χιλιάδας δραχμῶν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Μεταξὺ τῶν ἀποτυχόντων ἐν τοῖς διαγωνισμοῖς συγγραφέων παράδοξος ἀνεπτύχθη φιλοτιμία πρὸς δικαιολόγησιν ἑαυτῶν ἐνώπιον τοῦ δημοσίου καὶ ἐπανόρθωσιν τῆς παρ' αὐτῷ τιμῆς, ἣς νομίζουσιν ὅτι ἐξεθρόνισαν αὐτοὺς αἱ τῶν ἀγωνοδικῶν ἐκθέσεις. Ὅθεν ἐκτάκτου ὅλως ἀπό τινος παριστάμεθα μάρτυρες τυπογραφικῆς γονιμότητος. Ἐκτὸς ὀλίγων βαθεῖαν τῆς ἀξιοπρεπείας ἑαυτῶν ἐχόντων συναίσθησιν καὶ ἐν σιγῇ γινωσκόντων νὰ ἐπωφελῶνται τῶν καιρίων ἢ ἀκαίρων παρατηρήσεων τῶν ἑαυτῶν κριτῶν οἱ λοιποὶ πάντες, πλὴν τῶν βραβευθέντων βεβαίως, καθῆκον ἀπαραίτητον ὑπολαμβάνουσι νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸς τὸ πλῆμον δημόσιον, τὸ μήτε δυναμένον μήτε τὰ πρὸς κρίσιν μέσα ἀρκοῦντα ἔχον, βοῶντες, καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θάλασσαν ἐπιμαρτυρόμενοι κατὰ τῆς προγενομένης αὐτοῖς ἀδικίας. Τινὲς μάλιστα δὲν περιωρίσθησαν εἰς τὴν συνήθειαν πλέον τῆς χώρας καταστᾶσαν, νὰ ὑβρίσωσι τοὺς ἑαυτῶν κριτάς, ἀλλὰ προέβησαν καὶ εἰς πολλῷ τούτων δεινότερα. Κατήγγελον δηλαδὴ τοὺς κριτὰς εἰς τὸ δημόσιον οὐδὲν πλέον οὐδὲν ἔλαττον ἢ ὡς παραχαράκτας καὶ διαστροφεῖς τῶν εἰς κρίσιν παραδοθέντων αὐτοῖς κειμένων, καὶ ὡς ἄλλων ὁμοίων ἐγκλημάτων δράστας, εἰς ἃ βεβαίως οὐχὶ κριταὶ βιβλίων παιδευτικῶν, ἀλλ' οὐδ' οἱ εὐτελέστεροι τῶν ἀνθρώπων δὲν θὰ ἐξωλίσθαινον. Οἱ κ. κριταὶ ἐπεκαλέσθησαν τὸ ὑπουργεῖον ὅπερ ἐξελέγξαν τὰ ἐν αὐτῷ ἀποτεθειμένα κείμενα ἐβεβαίωσεν ὅτι «μετ' ἀντιπαραβολὴν πρὸς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπείας τῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις του κατατεθειμένων κειμένων τῶν ὑπὸ τῶν κκ. τάδε ὑποβληθεισῶν πρὸς κρίσιν γραμματικῶν, πάντες οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν συγγραφέων περὶ ἀλλοιώσεων, μεταβολῶν ἢ διατροφῶν *ἐλέγχονται ἀνυπόστατοι* ἢ στηρίζονται ἐπὶ ἐτεροζητήσεως.»

Καὶ οὕτω λήγει ἡ λογομαχία.

— Ἐκ τῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 32 δελτίῳ γραφέντων περὶ τοῦ μουσικοῦ ἔργου τοῦ κ. Πολυκράτους λαμβάνων ἀφορμὴν *Φήμιός τις Τερψιάδης*, συνομολογεῖ ὅτι τὰ «ἀνὰ τὰ βουνὰ καὶ τὰς χαράδρας περιπλανώμενα ἐθνικὰ τραγούδια μας μεγίστης πλὴν ἀγνώστου τυγχάνουσιν ἀξίας, προσθέτει δέ, ὅτι «ταῦτα χρήζουσι τῆς μελέτης πνεύματος ἐκτάκτου καὶ κατόχου τῶν μυστηρίων τῆς μουσικῆς τέχνης ὅπως σχηματισθῇ ἡ *ἐθνικὴ* μουσική μας, ἥτις δὲν σχηματίζεται κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις *φσματοκαμπτῶν* ἱεροψαλτῶν οὔτε κατὰ τὰς ἀκάρπους θεωρίας φιλολόγων ἢ κατὰ τὰς ἀντιλήψεις ξένων συλλεκτῶν.

Τῶν ξένων μουσικώτατος ἀνὴρ ὁ Βουργώ-Δυκουδραὶ ἤψατο τῆς ἡμετέρας δημοτικῆς μουσικῆς, ὅστις μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ θερμοῦ ζήλου συνέλεξε μελῳδίας ἀνατολικὰς καὶ ἑλληνικάς, ἐξέδωκε δὲ ταύτας κατὰ τοὺς νόμους τῆς νεωτέρας μουσικῆς ἐπισυνάψας εἰς ἑκάστην μελῳδίαν καὶ βραχεῖαν θεωρίαν. Ὁ ἐπιφανὴς ἄλλως ἀνήρ, καίπερ γινώσκων ἀκριβέστατα τοὺς κανόνας τῆς νεωτέρας ἁρμονικῆς, τοσοῦτον ἠπατήθη, καὶ ἂν μὴ εἴπωμεν ἠλλοίωσε, τοὐλάχιστον μετέβαλε τὰς μελῳδίας, ὥστε ἀκούων τις μετὰ πολλοῦ δισταγμοῦ δύναται νὰ πεισθῇ ὅτι αὗται εἶνε *ἑλληνικαί*. Ὁ κύριος δὲ λόγος εἶνε οὐχὶ τοσοῦτον ἡ κακὴ αὐτῶν ἑρμηνεία, ὅπερ οὐχὶ ὀλίγον ἔβλαψεν, ἀλλ' ὅπερ ἡμεῖς ἀκραδάντως δοξάζομεν, τὸ *ἀδύνατον τῆς ἀκριβοῦς τῶν δημοτικῶν ᾀσμάτων γραφῆς* καὶ τὸ *ἀνεκτέλεστον διὰ τῶν ὀργάνων τῆς νεωτέρας μουσικῆς*.

Πῶς δὲ ἡ περισυναγωγὴ τῶν ᾀσμάτων τούτων θὰ ὑπάρξῃ καλὴ μὲν ἴσως καὶ ὠφέλιμος, οὐδαμῶς δὲ ἢ μικρὸν μεταβάλλουσα τὴν αὐτῶν φύσιν, ἄλλοτε περὶ τούτων θὰ γείνῃ λόγος ἐν τῇ «Ἑβδομάδι».

Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν διαφόρων φιλολογικῶν καὶ σατυρικῶν τοῦ κ. Ἐμ. Ῥοΐδου ὑπὸ Α. Σ. —Τῶν «δύο μηνῶν ἐν Ἄνδρῳ» ὑπὸ Ζήνωνος Δελλαγραμμάτικα· καὶ τῆς «Γεωγραφίας καὶ ἱστορίας τῆς Κοριτσᾶς» ὑπὸ τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος κ. Ἠλία Ὠρολογᾶ Δασσαρήτου. Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται καὶ εἰς τὸ γραφεῖόν μας.

Σημ. Ἑβδ. Ἡ γονιμότης τοῦ συντοιγάτου ἡμῶν κ. Ἰμβ. ἀπεδίωξε σήμερον τὰς ἐξωτερικὰς φιλολογικὰς κ.λ. εἰδήσεις δημοσιευθησομένας προσεχῶς.

ΕΤΕΡΟΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΟΝ

ἐκ τῆς

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΞΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ

Ἐν τῷ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκδοθέντι ἀποσπασματίῳ ἐμνημονεύθησαν ἔνια τῶν ἐν τῇ Γενικῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Βερναρδάκη ἀπαντώντων μυρίων ἁμαρτημάτων, ἵνα δηλωθῇ πως ἡ σύνεσις καὶ μάθησις τοῦ ἄλλοτε τὴν ἱστορίαν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκοντος εὐφυεστάτου καὶ πολυμαθεστάτου καθηγητοῦ. Ἀλλ', ἵν' ἀσφαλεστέρα γένηται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ κρίσις ἡ περὶ τῆς παιδείας καὶ προαιρέσεως τοῦ ἀνδρός, ὃν ἐπὶ πολὺν χρόνον μεγάλως ἐθαύμαζον καὶ ὡς ἡμίθεον ἐτίμων, ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐφάνη καὶ ἕτερον νὰ καταχωρισθῇ ἐν τῇ *Ἑβδομάδι* ἀποσπασμάτιον ἐκ τῆς *Φιλολογικῶν Παραδόξων Συναγωγῆς* περιέχον ὀλίγας τῶν παραδοξολογιῶν καὶ ματαιολογιῶν τῶν ἐν αὐτῇ κατειλεγμένων ἐξ ἄλλων βιβλίων καὶ διατριβῶν τοῦ Βερναρδάκη.

Μαρ. Δοξαπ. σελ. ϊη ε' «πρὸ **δισμυρίων** ἐτῶν παρετήρησε τὸ ψυχολογικὸν τοῦτο φαινόμενον ὁ μέγας τῆς διανοίας κατακτήτωρ Ἀριστοτέλης».

Κατὰ τὸν Βερναρδάκην ἤκμασεν ὁ Ἀριστοτέλης πρὸ ἐτῶν **δισμυρίων** ἤτοι **εἰκοσακισχιλίων**.

Κυψελ. σελ. λβ' «Αἱ δὲ σεμναὶ Μοῦσαι, περὶ ὧν σεμνολογεῖ ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς, ἔζω βέβαιος ὅτι **οὔτε ἔγιναν, οὔτε θὰ γένωσί ποτε ὅσαι Μαρίαι**—εἰ καὶ διὰ νὰ γίνῃ παράδειγμα ὁσιότητος καὶ ἡ Αἰγυπτία αὕτη, ἐδέησε νὰ γίνῃ πρῶτον παράδειγμα ἀνοσιότητος».

Ἐπιλαθόμενος τούτων ὁ μνημονικώτατος ἀνὴρ γράφει ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ γενομένου τῷ 1863ῳ ἔτει, σελ. 38 «Αἱ Μοῦσαι **ἦσαν καὶ μένουσαν διὰ παντὸς παρθένοι ἀπερόγαμοι,** διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἔχουσι τέκνα, ἀλλὰ μόνον θεράποντας, λάτρεις, ἱερεῖς κτλ.»

Κυψελ. σελ. με' «Καὶ ὅμως ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1855 ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς — προεγύμναζεν ἐπὶ ἕνα μῆνα ὁλόκληρον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις θεάτρου πρὸς δημοσίαν παράστασιν τῆς Παραμονῆς—ὁλόκληρον λεγεῶνα φοιτητῶν τοῦ ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐν οἷς καὶ ὁ συγγραφεὺς τῶν Κυψελιδῶν, εἰς ὃν εἶχε δοθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ Δημητρίου Χλωροῦ, καὶ ὅστις ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφάνισίν του μὲ δύο ἀνεξάλειπτα ἔκτοτε εἰς τὴν μνήμην του μείναντα ὁμοιοκατάληκτα εἰς *θώραξ* καὶ *κόραξ*.»

Τὰ ὁμοιοκατάληκτα ταῦτα, ἅτινα ἀνεξάλειπτα ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ Βερναρδάκη ἔμειναν, οὐδαμῶς ἀπηξίωσε νὰ προενέγκῃ ὁ μέγας ποιητὴς ἐν τῇ ἐξ ἐπιπνοίας τῶν Ἐρινύων ποιηθείσῃ Εἰκασίᾳ σελ. 7:

ὑπῆρχεν ἀλνεῖδωτὸς ὁ ἀπαστράπτων θώραξ,
καὶ ἦσαν αἱ χειρίδες του παμμέλαιναι ὡς κόραξ.

Νε'. Πανδῶρ. Τόμ. ΙΒ', σελ. 02 »Τοιοῦτον ἐκ παραθετικοῦ παράγωγον ῥῆμα δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἕτερον, ὅσον ἡμεῖς τοὐλάχιστον γνωρίζομεν, εἰμὴ τὸ *βελτιῶ*, ὅπερ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι τῆς ἐνδόξου ἐποχῆς. Πρῶτος τό μετεχειρίσθη ὁ Ἀριστοτέλης, ὅστις, ὡς γνωστόν, δὲν εἶναι τύπος καὶ ὑπογραμμὸς καλλιεπείας, οὐδ' αἱ λέξεις καὶ φράσεις, ὅσας ἔπλασεν, εἰσὶν ἐκ γῆς Κῶλιάδος. Ἡ ἐκ παραθετικοῦ παραγωγὴ ῥήματος εἶναι φαινόμενον ἐτυμολογικὸν σπάνιον καὶ ξένον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης—Καὶ εἰκότως τοῦτο, διότι τίς ἡ ἀνάγκη νὰ πλάσῃ τις τὴν λέξιν π. χ. βραχυτερόω-ῶ, ἢ βραχυτερεύω, ἐν ᾧ τὸ *βραχύνω* ἀρκεῖ; Οὕτω καὶ ἀντὶ τοῦ *βελτιῶ* θὰ ἤρκει ἄλλη τις ἐκ θετικοῦ παράγωγος λέξις.»

Τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα εἶνε τὰ ληρήματα, ἃ ὁ Βερναρδάκης ἐν τῇ ῥήσει ταύτῃ σεμνῶς πάνυ φθέγγεται, ὥστε μακροτάτου τις δεῖται λόγου πρὸς ἔλεγχον αὐτῶν. Ἀρκεῖ δ' ἐν τῷ παρόντι νὰ δηλωθῇ ὅτι οὐκ ὀλίγα ῥήματα ἐσχηματίσθησαν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐξ ἐπιθέτων παραθετικῶν, τουτέστι συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν, οἷον *μειῶ*, *ἐλασσῶ-οῦμαι* ἢ *ἐλαττῶ-οῦμαι*, *ἐσσοῦμαι* (ἰων. = ἡσσῶμαι ἢ ἡττῶμαι), *προτερῶ*, *ὑστερῶ* καὶ *ὑστερίζω*, *ὑπερτερῶ*, *ἀριστεύω*, *κρατιστεύω*, *καλλιστεύω*, κτλ.

Νέ. Πανδ. Τόμ. ΙΒ', σελ. 92 «Τὸ ἕως οὗ — ἄνευ συνδέσμου πρὸς ὑποτακτικὴν φερόμενον εἶναι σόλοικον καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν καὶ κατὰ τὴν νεωτέραν ἑλληνικήν, διότι ἐν μὲν τῇ ἀρχαίᾳ κανονικῶς ῥητέον: *ἕως οὗ ἂν ἀποτελεσθῇ*, ἐν δὲ τῇ νεωτέρᾳ: *ὡς ποῦ νά*, ἢ *ὡς νὰ* κτλ.».

Δὲν ἐξετάζομεν ἂν εἶνε ὀρθὴ ἡ παρατήρησις τοῦ Βερναρδάκη οὐδ' ἂν ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς δοκίμοις ἡ ἐκφορὰ *ἕως Οὗ' ἂν* —, ἣν κανονικὴν νομίζει ὁ δεινὸς τοῦ Μαυροφρύδου κατήγορος. Λέγομεν δὲ μόνον ὅτι, ὡς εἶπεν ὁ Μαυροφρύδης *ἕως οὗ ἀποτελεσθῇ*, οὕτω καὶ ὁ Βερναρδάκης *ἕως οὗ ἀρχίσῃ* ἐν τῇ προσφωνήσει τῇ προτεταγμένῃ τῶν Κυψελιδῶν καὶ ἄλλα ὅμοια τούτῳ ἐν ἄλλοις βιβλίοις.

Νέ. Πανδ. Τόμ. ΙΒ', σελ. 93 «Ἐκ τῶν εἰς *ικὸς* κατὰ τὸν ἀκραιφνῆ ἑλληνισμὸν δὲν παράγονται εἰς *ικότης* ἀφῃρημένα, ἀλλ' ἀντὶ ἀφῃρημένου οὐσιαστικοῦ μεταχειρίζονται τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον. Ἀφ' οὗ δ' ὑπάρχει τὸ *ἀρχαϊσμός*, τίς ἡ ἀνάγκη τοῦ μὴ ἀκραιφνοῦς καὶ ἀνυπάρκτου *ἀρχαϊκότης*;»

Θαυμαστὸν ἡμῖν φαίνεται ὅτι ἔψεξεν ὁ Βερναρδάκης σχηματισμόν, ὅστις ἀσμενιστὸς αὐτῷ ὑπῆρχεν, ὡς δηλοῦσι τὰ ἐν τῇ Μαρίᾳ Δοξαπατρῇ ἀπαντῶντα *δραματικότης*, *μυστικότης*, *ἰδαικότης*, *γενικότης*, *σχολαστικότης* (σελ. κή. λβ'. νβ'. νγ') ἀλλὰ θαυμαστότερον πάντως εἶνε ὅτι, καὶ κακίσας ὁ Βερναρδάκης τὴν ἐκφορὰν ταύτην, πάλιν ποιεῖται αὐτῆς χρῆσιν λέγων *συστηματικότης*, *ἐπιστημονικότης*, *φυσικότης*, *πρακτικότης*, *ἰδαικότης*, κτλ. (*Γραμματ.* σελ. ιθ'. λδ'. *Ἱστορ.* σελ. 26. 34).

Ἐκθ. Ποιητ. Διαγων. σελ. 28 «Οὐδὲν ἴσως ἔβλαψε τὴν νεωτέραν ἡμῶν ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἐν γένει, ἰδίως δὲ τὴν ποίησιν, ὅσον ἡ πολιτική. Ἡ πολιτικὴ ἀπερρόφησε καὶ κατεμάρανε τὰς εὐγενεστέρας δυνάμεις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ αἱ Μοῦσαι οὐδέποτε ἔμειναν ἥσυχοι καὶ ἀνεπηρέαστοι ἀπ' αὐτῆς. Ἡ πολιτικὴ εἶνε ἔργον καὶ μέλημα τοῦ παρόντος· ἀλλ' ὁ θέλων ν' ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν, ἃς ἀποσκορακίσῃ μακρὰν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν πολιτικήν, ἐνθυμούμενος, ὅτι αἱ Μοῦσαι εἶνε θυγατέρες τῆς Μνημοσύνης, ὅτι ὁ ποιητὴς τότε εὑρίσκει τὴν ἀλήθειαν, οὐ μόνον τὴν ἱστορικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιητικὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων, ὅταν διὰ τοῦ χρόνου καταντήσωσιν αὐτὰ ἀντικείμενον τῆς μνήμης, τῆς Μνημοσύνης».

Τὰ μετὰ κόμπου ἐνταῦθα δογματιζόμενα ἀθετοῦνται καὶ καταπατοῦνται ὑπὸ τοῦ συχνάκις ἑαυτῷ ἐναντιολογοῦντος Βερναρδάκη ἐν τῇ πρὸς τὸν Λιβαδᾶν Ἀπαντήσει (*Ὀλίγ. Λέξ.* κτέ. σελ. 17) γράφοντος «Ὁ καθηγητὴς δὲν πρέπει ν' ἀναμιγνύεται εἰς τὰ πολιτικά· αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῶν κατὰ τοῦ Κ. Φ. Ἰ. ἐπιτιμήσεών του. Καθώς, λέγει, τοῦ πολιτικοῦ ὑπαλλήλου τὸ καθῆκον εἶναι ἡ εὐορκία, οὕτω καὶ ὁ καθηγητὴς ὀφείλει πρώτιστα καὶ μάλιστα νὰ διατελῇ πιστὸς καὶ ἁγνὸς Λάτρις τῶν Μουσῶν, φιλόστοργος καὶ πνευματικὸς τῆς νεολαίας κουροτρόφος, καὶ οὐδὲν πλέον. Καὶ ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἀξία τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς καρδίας τοῦ σοφοῦ καὶ φιλοδικαίου Κ. Θ. Λιβαδᾶ. Καὶ δὲν μᾶς λέγει ὁ ἀξιότιμος συντάκτης τῆς Κλειοῦς εἶναι ἡ πολιτικὴ βιομηχανία τις ἢ βαναυσουργία, ἐκ τῆς ὁποίας πρέπει ν' ἀποκλεισθῶσιν οἱ σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες ἢ πᾶν τοὐναντίον;»

Ἀπαντ. πρὸς Λιβαδ. σελ. 55 «ἀλλ' αὐτὸς μάλιστα πάντων ἔπαθε τὸ τοῦ Προκλέους, ὅστις κατηγορῶν τοὺς Λερίους πάντας ὡς κακούς, ἐλησμόνει, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο Λέριος.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω. Λέριοι κακοί, οὐχ ὁ μέν, [ὃς δ' οὔ,
πάντες πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλῆς Λέριος».

Καὶ τυφλῷ δῆλον ἐκ τοῦ παρατεθέντος διστίχου ὅτι τοὺς Λερίους δὲν ἐκακολόγησεν **ὁ Λέριος Προκλῆς**, ἀλλ' **ὁ Μιλήσιος Φωκυλίδης**.

Ἀπαντ. πρὸς Λιβ. σελ. 131 «Τόρα, ὁ σοφὸς Κλειογράφος δὲν φθάνει ὅτι ἐκ τῶν δύο τούτων συντάξεων ἐξέλεξε τὴν προωρισμένην διὰ τὰς κολοκύνθας, ἀλλὰ θέλει νὰ κατηγορήσῃ καὶ ἐμέ, ὅτι γράφω ἡμαρτημένως *ὡς μὴ ὤφειλεν*, τουτέστιν ὅτι ἐξέλεξα τὴν σύνταξιν ἣν ἔπρεπε νὰ ἐκλέξω!!».

Τῆς διὰ τὰς *κολοκύνθας προωρισμένης* συντάξεως **ὡς μὴ ὤφελεν** ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ ὁ Βερναρδάκης ἐν τῇ Ἐκθέσει τοῦ Ποιητικοῦ Διαγωνισμοῦ σελ. 4 εἰπὼν «τὸν βραχὺν μέν, **ὡς μὴ ὤφελεν**, ἀλλ' ἐξαλλον ἐκεῖνον ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων ἐνθουσιασμόν».

Ἀπαντ. πρὸς Λιβαδ. σελ. 137 «Τὸ *μὰ τὴν κάππαριν* εἶναι **συνηθέστατος** ὅρκος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὅπως καὶ τὸ *μὰ τὸν κύνα*, *μὰ τὸν χῆνα*, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι εὐτράπελοι ὅρκοι!

Τὸ *μὰ τὴν κάππαριν* οὔτε **συνηθέστατος** οὔτε **συνήθης** παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅρκος εἶνε ἀλλὰ **σπανιώτατος**.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 11. Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου τῶν μαρτύρων καὶ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.

Ὁ μὲν Μηνᾶς ἤθλησε τῷ 296 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, ὁ Βίκτωρ τῷ 160 ἐπὶ Ἀντωνίνου ὁ δὲ Βικέντιος ἐν Ἱσπανίᾳ τῷ 235 ἐπὶ Μαξιμίνου.

Ὁ Θεόδωρος ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 759 γενόμενος δὲ μοναχὸς καὶ εἰσελθὼν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Στουδίου, ἣν ἔκτισε Στούδιος ὁ Ῥωμαῖος ὕπατος ὠνομάσθη. Ἔκτοτε Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐπὶ παιδείᾳ ζήλῳ καὶ μεγάλῃ χριστιανικῇ ἀρετῇ ᾐνισθείς· ἠγωνίσθη μεγάλως ὑπὲρ τῶν εἰκόνων πολλὰς ὑποστὰς βασάνους καὶ ἐξορίας. Ἀπέθανε τῷ 826, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ κεκλιμένοι περὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ ἔψαλλον τὸν νεκρικὸν ἄμωμον, ὃν φαίνεται ὅτι ζῶν εἶχε καθιερώσει ὡς νεκρικὴν ἀκολουθίαν.

Εἰς τοῦτον ἀποδίδονται καὶ οἱ θρῆνοι τοῦ ἱεροῦ ἐπιταφίου.

Γ. Α.

ΙΣΤΟΡΙΑ. 11 Νοεμβρίου 1826.—Ἡ ὑπὸ τῶν Τούρκων ὑπονόμευσις τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν ματαιοῦται δι' ἀνθυπονόμου τοῦ μοναδικοῦ *Κώστα Χρμοβήτου*.

ΕΒΔΟΜΑΣ

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἐν Λαυρίῳ ἐφόνευσαν τοὺς δύο ταμίας τῆς Γαλλικῆς μεταλλευτικῆς ἑταιρίας, ληστεύσαντες περὶ τὰς 100 χιλ. δραχμῶν, συνελήφθησαν.—Διαδήλωσις ἐγένετο ἐν Σάμῳ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος κ. Κ. Ἀδοσίδου.—Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἠρωτήθη ἡ φιλοσοφικὴ σχολὴ ὅπως ὑποδείξῃ τοὺς καταλλήλους ὡς καθηγητὰς τῆς πειραματικῆς φυσικῆς, τῆς ἱστορίας (δύο) τῶν λατινικῶν (δύο) τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἀρχαιολογίας.—Κατ' αὐτὰς ἱδρύεται ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Καρκαβίλα ἐν Σύρῳ σαρωθροποιεῖον.—Συνεπείᾳ διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως ἡ πρόθεσις αὐτῆς περὶ ἐπιδολῆς δασμοῦ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σταφίδων ἐγκαταλείφθη.—Ἡ χολέρα ἐν Παρισίοις ἐλαττοῦται ἐπαισθητῶς.—Ἐν Πειραιεῖ ἀπετεφρώθη τὸ κατάστημα ναυτικῶν εἰδῶν τῶν ἀδελφῶν Γλύκα.—Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξελέχθη ὁ κ Π. Καλλιγᾶς, βουλευτὴς Ἀττικῆς.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ἐνῷ πίπτουσι τὰ φύλλα, προφιλές μοι κ. Ἄννινε, συγχώρησον νὰ σοὶ ἀπαντήσω, εἶνε ἡ μαγευτικωτέρα, ἡ ποιητικωτέρα τοῦ ἔτους ἐποχή. Τὴν Κυριακήν, προχθές, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τούτου ἐδάφους, ἐξηκόντισας ἀφορισμοὺς καὶ προγραφὴν κατὰ τῆς ἀτυχοῦς ταύτης ὥρας· ἡ χάρις καὶ τὸ καινοφανὲς τῶν ἰδεῶν σου ἐπηρέασαν βεβαίως τοὺς δικάζοντας ἀναγνώστας, ἀλλ' ἐγὼ ὁ κατὰ τ' ἄλλα ὀμογνώμων πρὸς σέ, ἀνίσταμαι καὶ ἐγείρω ἀνταρτικὸν κάλαμον κατὰ τῶν ἀξιώσεων τοῦ ἀντιφθινοπωρινοῦ σου humor. Κατηγόρησας δημοσίᾳ τοῦ φθινοπώρου· ἐγὼ θέσει αὐτόκλητος συνηγορῶ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡσεὶ προαλειφόμενος ἐν δικηγορικῇ προπαιδείᾳ. Καὶ ἂν δὲν μαλαχθῶσιν οἱ δικασταί, θὰ ἔχω τοὐλάχιστον ἡσυχον τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν ἀφῆκα ἀνυπεράσπιστον τὴν ἀθωότητα.

*

Τὸ εἰξεύρω καὶ ἐγώ!..

Ὅλα τὰ μεγάλα καὶ ὡραῖα ἔπαθον ἐν τῷ ἀχαρίστῳ τούτῳ κόσμῳ. Ἔσχε συνεπῶς καὶ τὸ φθινώπορον τὸν ἀτυχῆ του κληρον. Ἐτέθη ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ποιητῶν. Οὗτοι, ὡς ὁμολογοῦσιν οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι, διαιροῦνται εἰς ἐξόχους νόας καὶ εἰς ἐξόχους . . . ἀνοήτους. Οἱ πρῶτοι τὸ ἐθαύμασαν καὶ ὕμνησαν τὰς χαρίτας του, ἀλλ' αὗται εἶσὶν ἀνώτεραι τῶν ὕμνων των καὶ οἱ

ἀληθεῖς ποιηταὶ ἀπέτυχον Παρευθὺς οἱ ἔξοχοι ἀνόητοι ἐπέθηκαν χεῖρα βέβηλον ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔγραψαν τοὺς στίχους των. Ἀλλὰ μὴ ἔχοντες χρυσόν — ὄνομα καὶ πρᾶγμα — κατηνάλωσαν ὤχραν καὶ παρέστησαν ἰκτερικὰ τὰ φύλλα του. Ὁ ἰδὼν τὸ γραφὲν τοπεῖον εἶπεν.—"Αν τοιοῦτον εἶνε τὸ φθινόπωρον ἔρρέτω ἡ βασιλεία του. Καὶ σὺ ἀπωλέσας πλέον τὴν ὑπομονὴν ἀνεθεμάτισες τὸ αἴτιον τῆς φλυαρίας των.

※

Γνωρίζω ὅτι μισεῖς τοὺς ἐγκληματίας τούτους τοῦ τύπου. Καὶ μαντεύω τὸ λογοπαίγνιον ὅπερ σοὶ ἐμπνέει ἡ ἐμματρογραφία των.

Ἀλλὰ τί σοὶ πταίει τὸ φθινόπωρον ὥστε νὰ τῷ ἀρνεῖσαι καὶ τὴν ὕπαρξιν ἔτι ; "Αν οἱ προϊστορικοί μας πρόγονοι δὲν τὸ διέκρινον, τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύει παρὰ ὅτι ἦσαν μύωπες, καὶ δὲν ἠννόουν τὴν γόνιμον ὑπεροχήν του. Καὶ ἐπειδὴ οἱ λαοὶ τῆς "Αρκτου δὲν παρεδέχοντο τὸ ἔαρ ὡς ἀνεξάρτητον ἐποχήν, πρέπει νὰ τὸ διαγράψωμεν καὶ ἡμεῖς; "Ηδη ὁ κόσμος πρεσβεύει τὴν γενικὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ δὲν φοβεῖται ὑποδούλωσιν τὸ φθινόπωρον, ὅπερ διέκρινον καὶ ἐχειραφέτησαν ἀπὸ τῶν ἄλλων ὡρῶν οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τῶν πρώτων καλῶν χρόνων τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἡ πλουσιωτέρα καὶ δαψιλεστέρα τῶν ὡρῶν ἐνέπνεε τότε τοὺς καλλιτέχνας, καὶ παρίστανον οὗτοι εἰς προσωποποίησίν της, γυναῖκα νέαν ὡραίαν καὶ γελόεσσαν κρατοῦσαν κάνιστρον, πλήρες καρπῶν καὶ σταφυλῶν καὶ διανέμουσαν αὐτοὺς εἰς μυρίους θελκτικοὺς ἐρωτιδεῖς . . .

※

Ὁ μέγας τοῦ ἔαρος ὀργασμὸς καὶ ἡ αὐχμηρὰ τοῦ θέρους ἀκμὴ ἐξαντλοῦσι τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως κατὰ τὸ φθινόπωρον. Γηράσκει ὁ χρόνος καὶ λευκαίνονται τῶν δένδρων αἱ κορυφαί. Μετὰ τὴν φυὴν ἡ ἄνθησις, εἶτα ἡ καρποφορία καὶ τέλος τὸ ἔτος ἀπόμαχον, σύρει πρὸς τὸν τάφον βραδέως τὰ τρέμοντα βήματά του. Ἀφοῦ μᾶς ἐδρόσισε, μᾶς ἔτερψε καὶ μᾶς ἔθρεψε, θυμώνομεν διότι δὲν θνήσκει ᾄδον, ἀλλ' ἀποθνήσκει μελαγχολικόν. Ἀησμονοῦνται ὅλαι αἱ προγενέστεραι εὐεργεσίαι του καὶ ὑπερορᾶται ἡ ποίησις τῶν τελευταίων του ἡμερῶν. Εἶνε λοιπὸν ἄχαρις καὶ ἄγονος ἐποχὴ αὕτη, ἥτις ἐκπληροῖ τὰς ἐπαγγελίας τοῦ ἔαρος καὶ μᾶς δωρεῖ τοὺς καρποὺς καὶ ὅλα τὰ δαψιλῆ τῆς φύσεως πλούτη; Ἡ ἀτυχής· ὡς μήτηρ φιλόστοργος ἀπασπᾷ τὰ καλύπτοντα αὐτὴν φύλλα ἵνα θρέψῃ καὶ παχύνῃ τὴν ἐξαντληθεῖσαν γῆν καὶ ἡμεῖς γελῶμεν πρὸ τῆς γυμνότητός της, ὡς οἱ ἀσεβεῖς υἱοὶ τοῦ Νῶε, ὅτε εἶδον τὸν πατέρα των κατὰ τὴν πρώτην του μέθην. Καὶ ἂν ἐκεῖνοι εἶχον κἄπως δίκαιον πῶς θὰ δικαιολογηθῶμεν ἡμεῖς οἱ σκώπτοντες τὴν μητέρα φύσιν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκπνέει αὕτη καὶ τεθλιμμένη μᾶς ἀποχαιρετᾷ ;

※

Εἶνε, ὠχρόν, σκοτεινόν, θλιβερόν, βροχερόν, φέρει πυρετοὺς καὶ ῥευματισμοὺς εἶνε τέλος ὑγρόν, κακὸν καὶ ψυχρόν. Τὸ παραδέχομαι. Ἀλλὰ δὲν μοὶ δεικνύετε μίαν συνάδελφόν του ἐποχήν, ἥτις νὰ μὴ εἶνε ἀξία ἴσων ἂν μὴ πλειοτέρων τοιούτων ἐπιθέτων ;

Προτιμᾶτε τὸ θέρος ἢ τὸν χειμῶνα ; Τὸ φθινόπωρον κέκτηται τὰ προτερήματα ἀμφοτέρων. Συνενοῖ ἐν ἑαυτῷ τὸ ψῦχος ἀλλὰ καὶ τὴν θερμότητα, τὰ νέφη καὶ τὴν βροχὴν ἀλλὰ καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄνθη. Σεῖς δὲ οἱ ἀπαισιόδοξοι μὴ ἀναγνωρίζοντες τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ χαρίσματά του, μᾶς δεικνύετε τὰς ἀποπτάσας θερινὰς διασκεδάσεις καὶ τ' ἀναχωροῦντα διαβατικὰ πτηνά. Μήπως αἰτία τῆς ἀναχωρήσεώς των εἶνε τὸ φθινόπωρον ; . . .

※

Παραδέχομαι καὶ ἐγὼ ὅτι αἱ δίκαι, πρέπει νὰ διαιωνίζονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν δικηγόρων, διὰ νὰ δίδωσι τακτικὸν εἰσόδημα· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἡ ἀγόρευσίς μου διήρκεσε πλειότερον τοῦ δέοντος καὶ φοβοῦμαι ὅτι, ὡς οἱ πλεῖστοι δικηγόροι, ἐζημίωσα περισσότερον τὸν πελάτην μου παρὰ ὁ ἀντίδικος.

Δὲν μένει παρὰ νὰ ἐρωτηθῇ τὸ φθινόπωρον, ἂν ἔχῃ τι νὰ προσθέσῃ· ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι καὶ τοῦτο θ' ἀπαντήσῃ:

— Οὐδέν· κύριοι δικασταί, ἁπλῶς σᾶς παρακαλῶ νὰ συατήσητε εἰς τὴν βασιλικὴν χάριν τὸν... συνήγορόν μου.

※

Καὶ ἤδη ἐπανέρχομαι ἐπὶ τὰ ἔργα μου καὶ ἀναμιμνησκόμενος ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον διετέλεσα χρονογράφος ἀναζητῶ ἐν τῇ μνήμῃ μου σημειώσεις τινὰς κατὰ τὸν συρμὸν τῆς «Ἑβδομάδος», ἵνα βιογραφήσω τὸν σύγχρονον Νοέμβριον ἰδίᾳ δέ, τὸ πρῶτόν του δεκαπενθήμερον. Πρώτη ἐπετηρὶς παρίσταται ἡ 18η ἀπὸ τῆς θυμασίας τοῦ Ἀρκαδίου ὁλοκαυτώσεως. Εἶνε ἡ τελευταία γεγραμμένη σελὶς τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας καὶ ἔκτοτε οὐδὲν πλέον ἐγράφη, τόσον ἡρωϊκόν καὶ μέγα. Μετὰ σεβασμοῦ ἀποκαλύπτομαι πρὸ τῆς ἱερᾶς ἀναμνήσεως καὶ φαντάζομαι ποῖα συγκίνησις θὰ κατέσχε τοὺς ἐπιτελέσαντας τὰ ἔνδοξα μνημόσυνα τῶν ἡρώων τῆς 8 Νοεμβρίου, ἐν αὐτῇ τῇ μαρτυροστολίστῳ γῇ, ἐν ᾗ ὑψοῦται ἡ πολυύμνητος μονή. Πόσα ἔχει τις νὰ ἐνθυμηθῇ ! Πρὸ διετίας ἀκριβῶς, ὁ μέγας τῆς Γαλλίας πολίτης, ὁ Γαμβέττας ἐδέχθη ἐν τῇ χειρὶ τὴν μικρὰν ἀλλὰ θανατηφόρον ἐκείνην διὰ πολυκρότου σφαῖραν, ἧς ἡ ἱστορία μυστηριώδης ἔτι ἀπομένει καὶ ἀνεξιχνίαστος. Αἱ ἀναμνήσεις μοὶ ἔρχονται ἄτακτοι καὶ συγκεχυμέναι, καὶ διὰ νὰ μὴ σᾶς κάμω νὰ περιμένητε μέχρις ὅτου συντάξω τὰς σημειώσεις μου, σᾶς παραθέτω τὴν περιγραφὴν μιᾶς Περσικῆς πανηγύρεως ἧς ἐγενόμην αὐτόπτης ἐν Τουρκίᾳ. Εἶνε καὶ αὐτὴ ἐπίκαιρος διότι τελεῖται τὴν παραμονὴν τῆς σήμερον.

※

Εἶνε ἡ ἐπέτειος τῆς ἐν τῇ μάχῃ τῶν Κερβίλων δολοφονίας τοῦ προφήτου Χασὰν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πεξίτ. Μαῦρα ὀφάσματα καλύπτουσι τοὺς περσικοὺς οἴκους, φανοὶ καὶ πολύχρωμοι λυχνίαι φωτίζουσιν αὐτούς. Ἐξέρχεται ἡ λιτανεία. Προηγοῦνται, δύο πυροσφόροι κλητῆρες, πολλαὶ πράσιναι σημαῖαι ἐφ' ὧν εἰσὶ κεντημένα ῥητά, τινὲς ἐμάμαι καὶ παῖδες ψάλλοντες καὶ μοιρολογοῦντες. Εἶτα ἕπονται δύο ἵπποι ὁ εἷς κεκαλυμμένος διὰ μελανῶν ὑφασμάτων· ἐπὶ τοῦ ἄλλου δύο αἱματόφυρτοι περιστεραί. Ὁ πρῶτος δηλοῖ τὸν ἵππον τοῦ δολοφονηθέντος, ὁ ἕτερος ἐκεῖνον ἐφ' οὗ καθήσασα: δύο περιστεραὶ ἔφερον εἰς τὸν Ἀλὴν Χουσεὶν τὸν πατέρα του τὴν θλιβερὰν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ του. Στιχηδὸν ἀκολουθοῦσιν οἱ ἐγκριτώτεροι Πέρσαι τύπτοντες σφοδρῶς τὰ ἑαυτῶν στήθη καὶ κράζοντες : "Αχ Χουσεὶν, "Αχ Χουσεὶν ! Μετὰ τούτους μέγας πάλιν πυρσὸς καὶ εἶτα οἱ φανατικοὶ θρησκομανεῖς, φέροντες λευκοὺς ποδήρεις χιτῶνας ἀνεωγμένους περὶ τὸ στῆθος. "Εκαστος αὐτῶν κρατεῖ γυμνὴν σπάθην διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ τὸν χιτῶνα τοῦ προηγουμένου διὰ τῆς ἑτέρας. "Ἕπονται δέ, ἀοιδὸς ψάλλων γλυκυτάτην καὶ συγκινητικωτάτην ᾠδήν, καί τινα μουσικὰ ὄργανα.

Τὸ ἄσμα τοῦ ἀοιδοῦ ἐξάπτει τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν λευχειμόνων σπαθοφόρων καὶ τύπτουσιν οὗτοι φρενητιωδῶς διὰ τῶν αἰχμῶν τὰ μέτωπα καὶ τὰς κεφαλάς των. Τὸ αἷμα ῥέει. Τινὲς τραυματίζωνται θανασίμως. Οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τοὺς ἀποτρέπουσι. Ἀλλ' ὁ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμὸς τοὺς παραφέρει καὶ πολλὰ θύματα σφραγίζουσι τὴν μνήμην τοῦ δολοφονηθέντος προφήτου αὐτοκτονοῦντα οὕτω, καθ' ἑκάστην ἐπέτειον.

※

Θὰ ἐταράχθης εὐαίσθητος ἀναγνώστρια μὲ τὴν φονικὴν ταύτην περιγραφήν. Τώρα νὰ διασκεδάσω ἐγὼ τὴν ταραχήν σου μὲ ἰδικάς μας ἐπετείους. Εἶνε δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ περιφήμου ἐκείνου ἀνακτορικοῦ χοροῦ τοῦ δοθέντος πρὸς τιμὴν τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας τοῦ Ἀννοβέρου. Ἐνθυμεῖσαι ; Πῶς ἐγέλασαν οἱ μὴ μεταβάντες, μαθόντες ὅτι δὲν ὑπῆρχον κυρίαι, . . σχεδὸν καθόλου! Εἶνε δύο ἔτη ἀφ' ὅτου ὁ δικαστικὸς μας κόσμος βαθέως συνεταράσσετο διὰ τὰς δύο διασήμους ἐκείνας δίκας, τῆς «ὑπὸ γυναικῶν λωποδυσίας τῶν ἐπανωφορίων» καὶ τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸν τίτλον : «τὰ βάφει δὲν τὰ βάφει». Ἀλλὰ καὶ πόσαι ἀνακαλύψεις τότε ἀκριβῶς! Ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἀπεργιῶν, ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ νέου νομισματικοῦ συστήματος, καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἑνδεκάρας, ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Κουταλιανοῦ καὶ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ «Λίωνος», ἵνα ὑπαχθῶσιν εἰς φορολογίαν οἱ "Ἕλληνες δημοσιογράφοι ! !

※

Καὶ πέρυσιν ὅμως κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν δὲν ἦσαν ὀλίγαι. Ἡ ἔκθεσις τῶν προϊόντων τῆς Βρασιλίας, τὸ μονοπώλιον τοῦ καπνοῦ, οἱ σεισμοὶ ἐν Πάτραις, ὁ προφήτης Καπετάνος καὶ ἡ Ἀξίνη του καὶ ἡ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων εἰσαγωγὴ τοῦ σκασμοῦ καὶ τοῦ περιδρόμου ὡς κοινοβουλευτικῶν λέξεων! ὅλα ταῦτα, εἶνε ἐπίσημα γεγονότα καὶ ζῶντα μνημεῖα τῆς συγχρόνου ἡμῶν ἱστορίας.

Ἰμβ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

"Οταν μ' ἔχῃς, τί χαρά σου ! ἐν στοιχεῖον ἂν μοῦ [σβύσῃς
πρόσεχε μὴ μ' ἀποκτήσῃς.

Οἱ πλούσιοι κ' οἱ ποιηταὶ μ' ἔχουν περιουσίαν, πλὴν διαφέρω στὴν τιμὴν καὶ στὴν ὀρθογραφίαν.

ΛΥΣΕΙΣ

Αἰνίγματα. Τὸ τραπεζάκι. Τὸ αἴνιγμα· Ἐρώτησις. Ὁ Βῶρμος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Μ. Δ. Σεῖζάνην ἐνταῦθα. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς ἴδωμεν. — κ. Ζ. Δελ. Ἐπισκεφθῆτέ μας καὶ αὖθις.— κ. Ἰ. Β. Λογαριασμὸς ἐτακτοποιήθη.— κ. Θ. Γ. Τεμένην Αἰγίου, κ. Κ. Λαλόπ. καὶ Χ. Α. Φέρσαλα τὸ Ἡ. Ρ. ἀπεστάλη.—κ. Γ. Χ. Ἀργοστόλιον· ἐνεγράφη σᾶς εὐχαρισμοῦμεν θερμῶς.— κ. Ι. Γ. Κυδωνίας, παραγγελίαι σας ἐξετελέσθησαν. — κ. Σ. Σ. Κ. Αἰτωλιακόν· ἐλήφθησαν· ζητηθέντα φύλλα ἀποστέλλονται προσεχῶς· εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.-κ. Ι. Δ. Κ. Χανία. Χαίρω διὰ τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας· ἀναμένομεν τὰ διατριβίδια· ἡ ἐκδρομὴ δημοσιευθήσεται ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου.— κ. Θ. Δ Σμύρνην σειραὶ ἐπέμφθησαν· παραγγελίαι σας ἐξετελέσθησαν· εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνεργείας σας. — κ. Κ. Δ. Βάρναν. Παραγγελίαι σας ἐκτελεσθήσονται.—κ. Θ. Ἀ. Ἰούλτσαν ὑπομονή. —Γ. Β. Ὀδησσόν· ἐλήφθησαν ἐπιστολαί σας· πᾶσαι· πρὸς τὸν εὐγενέστατον κ. Μ. Γ. Β. Μ. θὰ γράψωμεν ταχυδρομικῶς, ὡς καὶ ὑμῖν· περὶ τοῦ Κ. Χ. Σ. θὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς. — κ. Κ. Π. Σμύρνην· ταχυδρομικῶς.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ τῆς «Ἑβδομάδος» καὶ τῶν «Ἐκλεκτῶν μυθιστορημάτων» καλλίστου ἄλλως τε περιοδικοῦ εἰς τὸ εἶδός του.

Ὁ κ. Δημήτριος Α. Τερτσέτης τελειόφοιτος τῆς ἰατρικῆς καὶ ἐξωτερικὸς βοηθὸς ἐν τῷ «Εὐαγγελισμῷ» ἐκδίδει προσεχῶς «Ἐγχειρίδιον Ὀφθαλμολογίας» ἧς τὸ πρῶτον τεῦχος ὑπάρχει ὑπὸ τὰ πιεστήρια.

Μετὰ τὸν δημοφιλῆ *Συνταγματάρχην* δημοσιευθήσεται τὸ ἔξοχον διήγημα τῆς *Henry Gréville* **Dosia** βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας· ἐν τῷ μεταξὺ θέλουσι δημοσιευθῆ τρία ὡραῖα διηγήματα.

Ἐν Ἀθήναις. — Τύποις «Κορινθίας».